

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3206/2019
11.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЂЂ из ..., ЕЕ из ... и ЖЖ из ... и ЗЗ из ..., чији је заједнички пуномоћник Далибор Митић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужилаца ЗЗ, ЕЕ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЖЖ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2019/19 од 07.05.2019. године, у седници од 11.09.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца ЗЗ, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЖЖ, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2019/19 од 07.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини П1. 806/17 од 13.02.2019. године, ставовима првим и другим изреке, усвојен је захтев тужилаца АА и ЕЕ и утврђено да је Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године извршена дискриминација на основу места пребивалишта ратних војних резервиста са пребивалиштем на територији општина које нису наведене у овом закључку, па тиме и тужилаца, као учесника рата 1999. године. Ставовима 3-9 изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев осталих тужилаца да се утврди да су дискриминисани Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године. Ставовима десетим и једанаестим изреке, тужена је обавезана да тужиоцима АА и ЕЕ накнади трошкове парничног поступка са припадајућом законском затезном каматом. Ставовима дванаест – осамнаест изреке, остали тужиоци обавезани су да туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу од по 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2019/19 од 07.05.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца ЗЗ, ББ, ВВ, ДД, ЂЂ и ЖЖ и потврђена првостепена пресуда у ставовима 3-9 изреке.

Против другостепене пресуде, наведени тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побједану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11, 55/14), и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је пред другостепеним судом учињена повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци ЗЗ, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЖЖ су у периоду од 24.03.1999. године до 26.06.1999. године, били на редовном одслужењу војног рока. На основу Закључка Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина (Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље), извршена је исплата ратних дневница резервистима са подручја наведених општина. Тужбом у овој парници тужиоци су тражили да се утврди да су дискриминисани у односу на остале учеснике рата из наведених неразвијених општина.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је тужбени захтев наведених тужилаца одбијен, из разлога што нису имали статус резервиста, јер су се налазили на редовном одслужењу војног рока, из чега произилази да Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године према тужиоцима није учињена дискриминација, јер се овај закључак односио само на војне резервисте, а не и на лица која су била војници на служењу редовног војног рока.

Одредбом члана 7. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ број 43/94 ... 37/02) прописано је да војску сачињавају стални и резервни састав (став 1.), да стални састав војске сачињавају професионални војници и војници на служењу војног рока (став 2.), док резервни састав војске сачињавају резервни официри, резервни подофицири, војници у резерви и жене – војни обвезници (став 5.). Одредбом члана 89. истог закога прописано је да војнику на служењу војног рока припадају новчана примања која одреди Савезни министар за одбрану, док је питање накнада путних и других трошкова у Војсци регулисано одредбама члана 90. – 93. наведеног закона, при чему се ове одредбе, као и одредба члана 89. примењују и за време ратног стања у смислу члана 93. наведеног закона.

Постојање дискриминације извршене Споразумом од 11.01.2008. године и Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године, насталим пре ступања

на снагу Закона о забрани дискриминације („Службени гласник Републике Србије“, број 22/09 - ступио на снагу 07.04.2009. године), цењено је на основу члана 21. Устава Републике Србије и члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Дискриминација је свако неоправдано прављење разлике између одређених лица по основу више критеријума, па и по основу личног својства (у члану 21. став 1. Устава РС набројани су само типични случајеви дискриминације). Пребивалиште, поред личног имена и држављанства представља атрибут сваке физичке личности, због чега је могућа дискриминација лица по основу пребивалишта или боравишта. Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом Републике Србије (члан 21) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација дужна су да докажу да су неједнако третирана у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, а супротна страна – лице на чије се дискриминаторско поступање указује, дужна је да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању.

Тужиоци су захтев за утврђење дискриминације засновали на чињеницама да је Влада РС Закључком од 17.01.2008. године признала право на исплату ратних дневница војним резервистима са пребивалиштем на подручјима општина које су наведене у том акту, док њима није, само зато што имају пребивалишта у другим општинама, иако се по свему осталом налазе у истој ситуацији као ти војни резервисти. По оцени ревизијског суда, тужиоци нису били у истој ситуацији као војни резервисти на које се односи закључак, с обзиром да је утврђено да су тужиоци били на редовном служењу војног рока од 24.03.1999. године до 26.06.1999. године. Неоправдано прављење разлике у поступању према неком лицу у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији представља акт дискриминације, из чега произлази да је за постојање дискриминације потребно да се лице које тражи заштиту због дискриминације налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друга лица у односу на која сматра да је дискриминисано, па ако се не налази у таквој ситуацији, дискриминације нема. Сходно наведеном, тужиоци су спадали у круг лица која у смислу члана 2. и 3. Правилника о накнади путних и других трошкова у Војсци Југославије („Службени војни лист“ број 38/93, ... 7/99) остварују накнаду путних и других трошкова за време када су изложена увећаним трошковима ван места службовања, а у одређеним случајевима и у месту службовања. Како из садржине Споразума од 11.01.2008. године и Закључка Владе РС од 17.01.2008. године произилази да је новчана помоћ исплаћена на посебне рачуне седам општина Топличког округа, ради исплате ратних дневница војним резервистима са пребивалиштем на територији тих општина, то по оцени Врховног касационог суда тужиоци нису били у истој ситуацији као резервисти на која се исти односе, јер тужиоци у спорном периоду нису припадали резервном саставу Војске, већ сталном саставу Војске, као војници на служењу војног рока.

Из наведеног разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић